

T.C.
DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2006/4796

Karar No : 2008/7686

Davacı : Konya Metro Turizm Seyahat ve Tic. Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. İlke Üsartırır

Büyük İstanbul Otogar Yönetim Binası K:2
Bayrampaşa/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B3 Blok Bilkent / ANKARA

Vekili : Av. Nagehan Özseyhan - Aynı adreste

Davanın Özeti : 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek verilen Rekabet Kurulu'nun 20.07.2006 tarih ve 06-53/687-194 sayılı kararının davacıya ilişkin kısmının; Rekabet Kurulu tarafından aynı konuda yeniden karar alınması için 4054 sayılı Kanun'da yer alan karar alma prosedürünün tekrar edilmesi gerektiği, pazarda davacı şirket ile diğer şirketler arasında anlaşma ya da uyumlu eylem bulunmadığı, davacı şirketin Metro Met. Taş San. ve Tic. A.Ş. ile birlikte tek bir teşebbüs olarak kabul edilerek işlem yapılmasında hukuka uygunluk bulunmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davaya konu Kurul kararında konu ile ilgili tüm bilgi ve belgelerin, soruşturmacı Kurul üyesinin katılmadığı bir toplantıda yeniden değerlendirilmek suretiyle tesis edildiği, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'da belirtilen sürecin yeniden uygulamaya konulmasının gerekmediği, soruşturma sonucunda rekabet ihlallerinin tespit edildiği, Konya Metro'nun, ticarî faaliyetinin risklerini taşıyan bağımsız bir teşebbüs olarak değerlendirilmesinin mümkün görülmediği, zira daha önce Kurum kayıtlarına intikal ettirilen ikinci yazılı savunmada yer aldığı üzere, Konya Metro'nun katlandığı risk sadece acentelik faaliyetlerinin sunulması ile ilgili olan, gelirin kendi başarısına bağlı olması ve bina ve personel yatırımlarından doğan risklerden ibaret olduğunun görüldüğü, bir teşebbüsün hem kontrolüne sahip olduğu hem de acentesi sıfatıyla kendi ürettiği hizmetin pazarlanması işiyle görevlendirdiği ikinci bir teşebbüsün, söz konusu mal ve hizmetin fiyatının belirlenmesine ilişkin uygulamalarından haberdar olmadığına ya da bu uygulamaların sorumluluğunu taşımaması gerektiğinin kabul edilemeyeceği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Cihanqir CENGİZ'in Düşüncesi : Dosyanın incelenmesinden; Konya İli merkezli, otobüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri pazarında, Konya'dan; İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Alanya'ya hareket eden 2003 yılı Mayıs Ayı'na ilişkin toplam 2404 adet faturanın incelenmesi sonucu, Özkaymak ve Metro A.Ş.'nin, 12.05.2003 tarihli faturalarının günün ilk saatlerinde uygulanan fiyat artış oranlarının, maliyetlerde bu yönde bir artış olmaksızın, İstanbul için %39,3; Ankara için %50; İzmir için %40; Alanya için %33 ve Antalya için %50 olarak gerçekleştiği, bu kadar yüksek oranlardaki fiyat artışlarının, basiretli bir tacirin şeffaf bir pazarda, rekabet kısıtlamalarının bulunmaması halinde uygulayacağı bir zam oranı olarak kabul edilemeyeceği, çünkü rakip şirketin, bu oranın biraz altında bir oranda fiyat artışı yapması halinde, önemli oranda pazar payı kaybını yaşayacağı söz konusu olacağı,

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2006/4796

Karar No : 2008/7686

halihazırda uygulanan fiyatların, ilgili şirketler tarafından 12.05.2003 tarihinde yüksek oranlarda zam yapmak suretiyle, fiyatlarını bir anlaşma çerçevesinde artırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, yukarıda yer alan yasal düzenlemeler uyarınca, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişiler, teşebbüs olarak kabul edilmesi nedeniyle, Konya Otogar'ında bulunan firmaların acenteliğini ve bu anlamda Metro A.Ş.'nin de acenteliğini yapan davacı şirketin, 4054 sayılı Kanun uyarınca teşebbüs olduğu tartışmasız olmakla beraber Metro A.Ş.'nin acentesi olması nedeniyle ortaya çıkan fiyatı uygulayıcı konumda bulunması Özkaymak ve Metro A.Ş. tarafından gerçekleştirilen fiyat oluşumunda belirleyici konumda olmaması nedeniyle, davacı şirketin Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde taraf olarak kabulüne olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda; Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde Metro A.Ş.'nin tarafından fiyatları belirlenen biletleri satan, bu firmanın acentesi olan davacı şirkete 4. maddeyi ihlal ettiği nedeniyle idarî para cezası verilmesi olanağı bulunmadığından, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, Metro A.Ş. ve davacı Konya Metro'nun, ekonomik birlik oluşturduğundan bahisle her iki teşebbüsün cirosunun toplamı esas alınarak idarî para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenle dava konusu Kurul kararının davacıya ilişkin kısmının iptali gerekeceği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Gülen AYDINOGLU'nun Düşüncesi : Dava, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle idari para cezası verilmesine ilişkin 20.7.2006 tarih ve 06-53/687-194 sayılı Rekabet Kurulu Kararının davacıya ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 3. maddesinde teşebbüs piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımından bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış madde gerekçesinde de, teşebbüs tanımının ekonomik bütünlük ilkesini benimsenmesine dayandığı, yavru bir şirketin tek başına değil, bağlı olduğu diğer şirket veya şirketlerle birlikte değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanunun 4. maddesinde de, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş, maddenin devamında bu hallerin neler olduğu sayılırken, mal veya hizmetlerin alım yada satımı fiyatını, fiyatı oluşturan maliyet kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesinin hukuka aykırı ve yasak hallerden olduğu belirtilmiş, Kanunun 16. maddesinin 2. fıkrasından da, Bu Kanunun 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul Kararı ile sabit olanlara ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu

T.C.
DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2006/4796

Karar No : 2008/7686

birliklerin üyelerinin bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayrisafi gelirin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüştür.

Buna göre, doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı **taşımasa** dahi bu etkileri doğuran yahut **doğurabilme** ihtimali olan anlaşmaların, uyumlu eylemlerin yasaklandığı yasaklanan bu davranışları gerçekleştirdiği tespit edilenlerin idari para cezası ilk cezalandırılacağı açıktır.

Bakılan davada, Konya'da faaliyet gösteren şehirlerarası turizm şirketlerinin anlaşarak fiyat tespit etmek ve servis hizmeti gibi **bir takım** hizmetleri kaldırmak yolu ile Konya Merkezli şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarında rekabeti kısıtladıkları yolundaki şikayet üzerine yapılan soruşturma sonucunda, Özkaymak ve Konya Metro işletmelerinin muhtelif merkezlere yapılan şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığında uygulanan fiyat artışlarının maliyetlerle ilişkili olmaksızın yüksek oranlarda gerçekleştirdikleri, piyasanın özelliği gereği bu oranlarda fiyat artışının rakibin daha düşük oranda fiyat artışı yapması halinde pazar kaybına yol açacağı dikkate alındığında **12.5.2003** tarihinde adı geçen teşebbüslerin yüksek oranlarda zam yaparak fiyatlarını bir anlaşma uyarınca arttırdıkları, bu suretle 4054 sayı

maddesinde belirtilen yasak eylemleri gerçekleştirdikleri sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, sözü edilen Özkaymak, Metro A.Ş. ve Konya Metro'nun **Konya merkezli** şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı pazarında fiyatları belirlemek **suretiyle 4054 sayılı** Kanunu ihlal ettikleri yolundaki Rekabet kurulu Kararında isabetsizlik **bulunmamaktadır.**

Ancak, tespit edilen bu eylemleri nedeniyle teşebbüsler hakkında ceza tayini **Yoluna** gidilirken, Metro A.Ş. ile Konya Metro'nun ekonomik bütünlük oluşturduğu değerlendirildiği ve ceza miktarı belirlenirken iki teşebbüsün cirosunun toplamının esas alınması suretiyle hesaplama yapıldığı görülmüş olup, 4054 sayılı Kanunun 3. maddesinde yer alan tanıma uygun olarak Konya Metro'nun Konya Otogarında Metro **A.Ş.'nin** acenteliğini yaptığı, piyasada hizmet üreten ve bağımsız karar verebilen tüzel kişi niteliğinde bulunduğu açık olduğundan adı geçen şirketin teşebbüs olarak tanımlanması zorunlu bulunmaktadır.

Bu itibarla, Metro A.Ş. ve Konya Metro'nun kendi ciroları üzerinden idari para cezası verilmesi gerekirken, her iki teşebbüsün ortaklık yapılarına bakarak ekonomik birlik oluşturdukları, kabul edilmek suretiyle cirolarının toplamı üzerinden hesaplanmak suretiyle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurul kararının davacıya ilişkin kısmının bu yönden **iptaline** karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için önceden belirlenen 16.12.2008 tarihinde davacı vekili Av. **İlke Üsartırır'ın**, davalı Rekabet Kurumu vekili **Av.Nagehan Özseyhan'ın** geldikleri, Danıştay **Savcısı'nın** hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra, taraflara son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası

T.C.
DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2006/4796

Karar No : **2008/7686**

incelenip, gereği görüldü:

Dava, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek verilen Rekabet Kurulu'nun 20.07.2006 tarih ve 06-53/687-194 sayılı kararının davacıya **ilişkin** kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüsün, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımından bir bütün teşkil eden birimleri ifade ettiği belirtilmiş; 4. maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtildikten sonra altı bent halinde özelliği olan haller sayılmış, Kanun'un "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin 2. fıkrasında da, bu Kanun'un 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin **bir yıl önceki mali yıl sonunda** oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayri safi gelirinin yüzde onuna **kağar** para cezası

verileceği öngörülmüştür.

Dava dosyasının incelenmesinden, Konya Otobüs İşletmecileri Nakliyecileri ve Acentecileri Derneği ve Konya'da faaliyet gösteren şehirlerarası turizm şirketlerinin anlaşarak fiyat tespit etmek ve servis hizmeti gibi bir takım hizmetleri kaldırmak yolu ile Konya merkezli şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarında rekabeti kısıtladıkları iddiasını içeren şikâyet dilekçelerinin Rekabet Kurumu kayıtlarına intikali üzerine, 4054 sayılı Kanun kapsamında açılan ön araştırma ve soruşturma sonrasında verilen Rekabet Kurulu'nun 18.08.2004 tarih ve 04-55/751-188 sayılı kararının soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihaî karar toplantısına katılarak oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce iptal edildiği, Danıştay'ın iptal kararı üzerine, ik inceleme ve soruşturmaya ait tüm savunma, ek savunma, sözlü savunma tutanakları, raporlar, Danıştay'ın iptal kararları, tüm dosya **münderecatında** yer alan bütün bilgi ve belgelerin yeniden incelenmesi sonucunda dava konusu karar ile, Konya Metro Turizm Sey. ve Tic. Ltd. Şti. ile Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.'nin ekonomik birlik oluşturması nedeniyle, bu iki teşebbüsün tek bir teşebbüs olarak kabul edilerek işlem yapılmasına, Özkaymak Turizm Ltd. Şti. ve Konya Metro Turizm Sey. ve Tic. Ltd. Şti. ile Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.'nin oluşturduğu ekonomik birliğin, Konya merkezli şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı pazarında fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerine, bu ihlalleri nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, 2002 yılı cirolarının taktiren %1,25'i olmak üzere Özkaymak Turizm Ltd. Şti.'nin 83.131.68.-YTL para cezası ile cezalandırılmasına, Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş. ile Konya Metro Turizm Sey. ve Tic. Ltd. Şti.'nin oluşturduğu ekonomik birliğin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında önceki yıllarda soruşturma geçirmiş olması

T.C.
DAN İŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4796
Karar No : 2008/7686

karşısında ve yürütülen soruşturma sürecinde de yerinde inceleme çalışmalarına engel olmak ve zorlaştırmak suretiyle ihlâlin tespitini imkânsız kılmaya yönelik çaba sarf ederek ihlâlin oluşumundaki kusurunu **ağırlaştırmış** olması nedeniyle 2002 yılı cirosunun takdiren %1.50'si üzerinden **1.270.361.55.-YTL** para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu kararın alınmasına konu edilen tüm delillerin; **önaraştırma** ve soruşturma raporlarında, yazılı ve sözlü savunmalarında yer aldığı görüldüğünden, bu anlamda yeniden soruşturma açılmasını ve yapılmasını gerekli kılan bir hususun da bulunmaması nedeniyle, Danıştay kararındaki gerekçe doğrultusunda, soruşturmacı üyenin bulunmadığı Kurul toplantısında, mevcut üyelerle yeniden karar alınmasında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Dava konusu uyuşmazlığın esasına gelince;

Rekabet Kurulun'ca; Konya Metro hisselerinin %50'sini elinde bulunduran **Galip Öztürk'ün**, Metro A.Ş. Yönetim Kurulu **Başkanlığı'nı** yürüttüğü ve ayrıca **bu teşebbüsün** hisselerinin %75'inin kontrolünü elinde tutmakta olduğu, bunun yanısıra davacı **Konya Metro** hisselerinin **%25'inin** kontrolünü elinde bulunduran **Ekrem Öztürk'ün**, Metro A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'nda görev yaptığı, dolayısıyla, Konya Metro hisselerinin %75'ine sahip iki kişinin aynı zamanda Metro A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'nda yer aldığı, ayrıca her iki teşebbüsün %50 ve %75 hisselerinin aynı gerçek kişiye ait olduğu, sonuç olarak her iki teşebbüsün de karar mekanizmalarında ağırlıklı olarak aynı şahıslar bulunduğu, söz konusu teşebbüslerin ekonomik bir bütünlük oluşturduklarının tespit edildiği ve bu tespitlere göre de; Metro A.Ş. ile Konya Metro şirketlerinin oluşturduğu ekonomik birliğin, 2002 yılı cirosunun takdiren %1.50'si üzerinden **1.270.361,55-YTL idarî** para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Konya İli merkezli, otobüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri pazarında, Konya'dan; İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Alanya'ya hareket eden 2003 yılı Mayıs ayı'na **ilişkin** toplam 2404 adet faturanın incelenmesi sonucu, Özkaymak ve Metro A.Ş.'nin, 12.05.2003 tarihli faturalarının günün **ilk** saatlerinde uygulanan fiyat artış oranlarının, maliyetlerde bu yönde bir artış olmaksızın, **İstanbul için %39,3; Ankara için %50; İzmir için %40; Alanya için %33 ve Antalya için %50** olarak gerçekleştiği, bu kadar yüksek oranlardaki fiyat artışlarının, basiretli bir tacirin şeffaf bir pazarda, rekabet kısıtlamalarının bulunmaması halinde uygulayacağı bir zam oranı olarak kabul edilemeyeceği, çünkü rakip şirketin, bu oranın biraz altında bir oranda fiyat artışı yapması halinde, önemli oranda pazar payı kaybını yaşayacağı söz konusu olacağı, halihazırda uygulanan fiyatların, ilgili şirketler tarafından 12.05.2003 tarihinde yüksek oranlarda zam yapmak suretiyle, fiyatlarını bir anlaşma çerçevesinde artırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, yukarıda yer alan yasal düzenlemeler uyarınca, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişiler, teşebbüs olarak kabul edilmesi nedeniyle, Konya Otogar'ında bulunan firmaların acenteliğini ve bu anlamda Metro A.Ş.'nin de

T.C.
DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2006/4796

Karar No : 2008/7686

acenteliğini yapan davacı şirketin, 4054 sayılı Kanun uyarınca teşebbüs olduğu tartışmasız olmakla beraber Metro A.Ş.'nin acentesi olması nedeniyle ortaya çıkan fiyatı uygulayıcı konumda bulunması Özkaymak ve Metro A.Ş. tarafından gerçekleştirilen fiyat oluşumunda belirleyici konumda olmaması nedeniyle, davacı şirketin Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde taraf olarak kabulüne olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda; Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde Metro A.Ş.'nin tarafından fiyatları belirlenen biletleri satan, bu firmanın acentesi olan davacı şirkete 4. maddeyi ihlâl ettiği nedeniyle idarî para cezası verilmesi olanağı bulunmadığından, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, Metro A.Ş. ve davacı Konya Metro'nun, ekonomik birlik oluşturduğundan bahisle her iki teşebbüsün cirosunun toplamı esas alınarak idarî para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Rekabet Kurulu'nun 20.07.2006 tarih ve 06-53/687-194 sayılı kararının davacıya ilişkin kısmının iptaline, yargılama giderlerinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.100.-YTL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacı vekiline verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 16.12.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Orhun	Turan	Zümrüt
OZTURK	OZTURK	YET	KARAKAYA	ODEN

Yargılama Giderleri

Toplam Harç	63,60.-YTL
Posta Gideri	<u>56.50.-YTL</u>
Toplam	120,10.-YTL